

NYÍRSVÖRÖSVÁRA

WERISCHWAR HEUTE

III. évf. 5. szám
1993. június

KÖZÉLETI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

ÁRA: 30 Ft

AZ IGAZI POLITIKA

II.rész

(Részletek Václav Hável cseh köztársasági elnök *Nyári elmékedések* című könyvéből)

Az újságírók, különösen a külföldiek gyakran kérdezik tőlem, vajon az "igazságban élés", a "politikátlan politika" vagy a lelkiismeretnek alávetett politika elve megvalósítható-e a gyakorlatban, és hogy vajon nekem, mint állami tisztviselőnek, nem kellett-e behatóan revidálnom sok mindent abból, amit a politika és politikusok független kritikusaként írtam, vagy nem kényszerültem-e engedni azokból a követelményekből, amelyeket mint ún. máskéntgondolkodó a politikával szemben támasztottam, vagyis azokból a követelményekből, amelyeket "máskéntgondolkodói" tapasztalataimból vontam le, és amelyek aligha voltak érvényesíthetők máshol, mint éppen csak a "máskéntgondolkodás" szférájában.

Sokan bizonyára nem fogják elhinni nekem, de másfél évi elnöklésem után egy olyan problémákkal küszködő országban, amilyenek a stabilizált demokráciák elnökeit még legrosszabb álmaikban sem nyomasztják - felelősségem teljes tudatában elmondhatom, hogy semmit sem kellett visszavonnom abból, amit azelőtt írtam, és semmiről sem kellett megváltoztatnom korábbi véleményemet. Lehet, hogy ez hihetetlen, de valóban így van: nemcsak hogy nem kényszerültem véleményváltoztatásra - ellenkezőleg, ma még inkább hiszem mindazt, amit azelőtt hittem!

Minden politikai nyomorúság ellenére, amellyel nap nap után szembesülök, ma is mélyen meg vagyok győződve arról, hogy a politika a maga lényegében nem szennyes; szennyesé csak a tisztátlan emberek teszik. De azt elismerem, hogy a politika az emberi tevékenység olyan területe, amelyen a tisztességtelenség kísértése nagyobb, mint más területeken, és ezért magasabb igényeket támaszt az emberekkel szemben. Egyáltalán

A TARTALOMBÓL:

HÍREK, ESEMÉNYEK	2. old.
ORVOŠI TANÁCSOK	3. old.
FÉLMÚLTALLÓZÓ	5. old.
ÚRNAPJA	9. old.
MENTŐZTÜNK	7. old.
TÚZOLTÓ-HÍREK	10. old.
GONDOLATOK...	10. old.
DER ERSTE EHRENBÜRGER	12. old.
A DISZKRIMINÁCIÓRÓL	12. old.
A BENCÉS OBLÁTUSOK	14. old.
FELHÍVÁSOK	14. old.

nem igaz, hogy a politikusnak szükségszerűen hazudnia vagy intrikálnia kell. Ez merő ostobaság, amelyet gyakran azok híresztelnek, akik - ilyen vagy olyan okból - el akarják riasztani a polgárokat a közügyek iránti érdeklődéstől.

Természetesen: a politikában - mint egyébként mindenütt az életben - nem lehet és nincs is értelme mindig, mindjárt, mindent és mindenkinek magyarul megmondani. De ez nem jelenti azt, hogy hazudni kell. Csak tapintatra, ösztönre és ízlésre van szükség. A "magas politikában" szerzett egyik legmeglepőbb tapasztalatom az, hogy az ízlés fontosabb benne, mint a politológiai képzettség. Lényegében minden a formán múlik: tudni, hogy milyen hosszan beszéljek, mikor kezdjem el és hagyjam abba, hogyan mondjak udvariasan valamit, amit a partnerem nem szívesen hall, hogyan mondjam mindig azt, ami az adott pillanatban lényeges, és ne beszéljek arról, ami nem lényeges és ami senkit sem érdekel, hogyan ragaszkodom a magam álláspontjához anélkül, hogy partneremet megsérteném, hogyan folytassam a beszélgetést anélkül, hogy partnerem terhére lennék vagy ellenkezőleg, azt a benyomást kelteném benne, hogy ignorálok, mit tegyek annak érdekében, hogy a komoly politikai témák mindig kellő egyensúlyban maradjanak a könnyed lazító témákkal, tudni, mikor és hová kell mennem vagy utaznom, és mikor hová inkább nem mennem vagy nem utaznom, tudni, mikor és milyen fokon kell

nyíltságot vagy ellenkezőleg zártságot tanúsítanom. De ez mind nem elég. Még egyfajta ösztönre is szükség van, amely megérteti velünk az adott időszak jellegét, atmoszféráját, az emberek hangulatát, gondolatait, szellemi arculatát - lehetséges, hogy ez is fontosabb a különböző szociológiai felméréseknél. A politológiai, jogi, gazdasági, történelmi és kulturális képzettség minden politikus felbecsülhetetlen fegyverzet, de - amint arról újra és újra meg kell győződnöm - nem a legfontosabb; a mások világába való beleélés, az emberek megközelítésének képessége, a gyors meglátás és tájékozódás művészete nemcsak a problémákban, hanem az emberi lelkekben is, a kapcsolatteremtés és a mértékérzet adománya sokkal fontosabb. Ezzel, Isten ments, nem azt akarom mondani, hogy nekem mindezek a tulajdonságok megadottak, erről szó sincs! Csak megfigyeléseimet rögzítem.

Amikor itt politikai - pontosabban polgári - programomról, politikafelfogásomról és azokról az értékekről és eszmékről beszélek, amelyekért küzdök vagy küzdeni akarok, akkor semmiképp sem indulok ki abból a naiv reményből, hogy ezt a küzdelmet egyszer majd az egész vonalon megnyerem. Paradicsom, amelyben mindenki mindenkit szeretne, mindenki áldozatkész, tisztességes és jó lenne, az ország virágozna, mindent szépség ragyogna be és minden harmonikusan működne Isten gyönyörűségére, nem, ilyen paradicsom sohasem lesz a földön. Az utópistákkal, akik ezt ígérték, a legkeserűbb tapasztalatai vannak a világnak. A rossz mindig létezni fog, az emberi bánatot senki nem szünteti meg, a politikai aréna mindig vonzani fog felelőtlen kalandorokat, becsvágyó törtetőket és csalókat, sőt az ember nem fogja abbahagyni a földgömb pusztítását sem. E tekintetben nincsenek illúzióim.

Ezt a háborút nem nyerem meg véglegesen sem én, sem senki más. Legföljebb itt-ott egy-egy kisebb csatát nyerhetünk, és még ez sem biztos. Mégis úgy érzem, hogy van értelme tartósan és megállás nélkül küzdeni. Évszázadok óta folytatják ezt a küzdelmet, és - reméljük - még évszázadokig fogják folytatni. Elvből. Egyszerűen azért, mert így van rendjén. Mert így helyes. Vagy - ha úgy tetszik - mert így akarja az Isten. Örök, soha véget nem érő küzdelem ez. Olyan küzdelem, amelyet távolról sem csupán a jó emberek (akik közé, bevallom, lényegében magamat is beleszámítom) folytatnak rossz emberekkel, a becstelennel, a világra és az örökkévalóságra

gondoló emberek az önmagukra és a jelen pillanatra gondoló emberekkel. Ez a küzdelem minden emberben folyik. És ez teszi az embert emberré és az életet életté.

Nincs igaza annak, aki azt állítja rólam, hogy ábrándozó vagyok, aki a poklot paradicsommá akarja változtatni. Ritka az olyan ember, akinek kevesebb illúziója van, mint nekem. Csupán kötelességemnek érzem olyan dolgokért harcolni, amelyeket jóknak és helyeseknek tartok. Hogy itt-ott sikerül-e valamit igazán jobbra tennem, avagy semmit sem sikerül megváltoztatnom, azt természetesen nem tudom. Mindkét lehetőséggel számolok. Csak egyet nem ismerek el: hogy nincs értelme jó ügyért fáradni.

(Zádor Margit fordítása)

HÍREK, ESEMÉNYEK

>>> **Április 19-én**, hétfőn este **falugyűlés volt** a Községi Ház (Kulturház) nagytermében. A polgármester beszámolt az önkormányzat 1992. évi munkájáról, ismertette az 1993. évi terveket, majd kérdések és hozzászólások hangzottak el.

>>> **Új dolgozó a Polgármesteri Hivatalban:** Maráth Ottóné belső ellenőr (Pénzügy Csoport).

>>> Az önkormányzat április 29-i ülésén a polgármester javaslatára újabb kísérletet tett a képviselőtestület az 1992. február 13-án megszűnt Oktatási-, Kulturális- és Sportbizottság felállítására. Számptalan variáció fölmerült a bizottság összetételére és elnökének személyére vonatkozóan, de egyik javaslat sem kapta meg a szükséges 14 igen szavazatot. Végeredményben mégsem volt teljesen eredménytelen a próbálkozás, mert sikerült felállítani egy **Oktatási ad hoc bizottságot** a következő ügyek előkészítésére: a gimnáziumi, a Vásár téri és a zeneiskolai igazgatói állások betöltése, az NNKK alapítói okiratának elkészítése, a Községi Ház sorsa, a szakmunkásképző intézet profiljának bővítése, javaslatként Pest megye Önkormányzatának közművelődési díjaira.

A bizottság tagjai: dr. Baska Ferenc, dr. Havasi Lászlóné, Krupp László, Nick János, Rásonyi Gyözőné. A bizottságnak elnöke nincs, az ülésekre szóló meghívókat a polgármester küldi ki. - A határozatot a képviselőtestület 16 igen, 0 nem, 1 tartózkodás (Gromon I.) szavazattal hozta meg.

>>>A **Határréti Vízározó** tulajdonosai (Pilisvörösvár, Pilisszántó és Csobánka önkormányzata) megállapodtak abban, hogy a tározó komplex hasznosítására terveket készíttetnek.

>>>Az önkormányzat pályázatot írt ki a **gimnázium igazgatói állásának betöltésére**. Az állás betöltésének feltételei: középiskolai tanári (=egyetemi) végzettség, felsőfokú német nyelvtudás, öt év pedagógusi szakmai gyakorlat. Az állás betölthető: 1993. augusztus 15-től.

>>>Az önkormányzat - elvi szinten - **feloldotta az önkormányzat tulajdonában lévő építési telkekre vonatkozó moratóriumot**. (175/1991.Kt.sz. határozat vonatkozó része). Ez azt jelenti, hogy vásárlási kérelem esetén a képviselőtestület esetenként bírálja el a kérelmeket. Szavazatok: 15 igen, 1 nem (Botzheim I.), 1 tartózkodás (Réfi J.)

>>>Április 29-i ülésén a képviselőtestület határozatot hozott arról is, hogy támogatja a **Napos Oldal Szociális Központ pályázati kérelmét a Népjóléti Minisztérium felé egy mikrobusz vásárlása céljából**, "a szociális alapellátás javítása" címen. A pályázati kiírás szerint a vételár 50%-át biztosítaná a Minisztérium, a másik 50%-ot a pályázó intézmény, illetve fenntartója, az Önkormányzat. Az önkormányzat az 50%-nak megfelelő 1,5 millió Ft biztosítását az 1993. évi általános tartalék terhére vállalta. Szavazatok: 13 igen, 2 nem (Gromon I., Krupp L.), 2 tartózkodás.

>>>Több mint két éves előkészítő munka után **elkészült a Polgármesteri Hivatal Ügyrendje**. Az Ügyrend az önkormányzat szervezeti- és működési szabályzatának (SZMSZ) mellékletét képezi (4. sz. melléklet), és részletesen leírja a Polgármesteri Hivatal jogállását, a hivatal szervezeti felépítését, az egyes csoportok, a csoportvezetők, a jegyző és a polgármester feladatait. Az Ügyrend mellékletét képező Hatásköri jegyzéket, Munkaköri leírásokat, a Kiadományozás rendjét és a Hivatali előterjesztések rendjét ez év december 31-ig kell elkészítenie a jegyzőnek. A Polgármesteri Hivatal Ügyrendjét a képviselőtestület 16 igen (egyhangú) szavazattal fogadta el.

>>>Az önkormányzat az évben **3 millió Ft-ot fordít a község földútjainak karbantartására**. A munkákat a Községgondnokság és a KDVT végzi fele-fele arányban. A karbantartás a kijelölt utak

legyalulását, a kitermelt föld elszállítását, a gödrök murvával való feltöltését, és a meglévő csapadékvízvezető árkok tisztítását jelenti. A **következő utcák kerülnek sorra idén: Vájár, Szentiváni, "Húny", Szegfű, Deák F., Iskola, Nagyváradi, Pozsonyi, Puskin, Bányakápolna, Báthory, Dobó, Szondy, Bocskay, Gárdonyi, Piliscsabai, Kandó K., Kálvária, Akácfa, Dugonics, Hunyadi, Tél, Ősz, Munkácsi, Petőfi, Tompa M. utcák.**

>>>Április 29-i ülésén az önkormányzat **rendeletet fogadott el "A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról"**. A rendelet részletesen szabályozza, hogy kik, milyen feltételek esetén, milyen mértékben részesülhetnek a munkanélküliek jövedelemplótló támogatásában, ápolási díjban, átmeneti segélyben, temetési segélyben; kik kaphatnak közgyógyellátási igazolványt, lakásfenntartási támogatást, kölcsöneikhez kamattámogatást. - A rendelet teljes szövege tanulmányozható a Polgármesteri Hivatalban ill. a Nagyközségi Könyvtárban. A rendeletet a képviselőtestület 15 igen, 1 nem (Temesi Á.), 1 tartózkodás (Gromon I.) szavazattal fogadta el.

>>>A 206. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet nevét -az intézmény kezdeményezésére- az önkormányzat **Muttnyánszky Ádám Szakmunkásképző Iskola, Pilisvörösvár** névre változtatta. - Szavazatok: 17 igen (egyhangú).

ORVOSI TANÁCSOK

A KÖSZVÉNY

A purin anyagcsere világrahozott, öröklődő zavarából származó megbetegedés, amelyben a húgysav (ezen anyagcsere végterméke) felszaporodik a vérben és nátriumsó alakjában lerakódik bizonyos szövetekben, elsősorban az ízületekben, és rohamokban jelentkező, vagy tartós ízületi megbetegedést okoz. Előrehaladott állapotban ezekhez veseelégtelenség és vesekőképződés társulhat.

Mindig a gazdagabb népréteg betegsége volt /angol lordok baja/, minthogy a jóléttel, jó táplálkozással, nagy fehérje-fogyasztással, bőséggel függ össze. Hazánkban egyre nagyobb számban fordul elő, a szövődményes esetek száma is nőtt.

Annak alapján, hogy számos ismert

személyiség szenvedett köszvényben /Nagy Sándor, Leonardo da Vinci, Luther, Calvin, Harvey, Johnson, Franklin/, bizonyos előkelő betegség hírére tett szert. Ma a betegség valamennyi társadalmi rétegben előfordul az északi államokban, Angliában, az Egyesült Államokban, Új-Zélandon a leggyakoribb /a maorik közt 8 százalék/. Főleg a férfiak betegsége, nőknél ritkán fordul elő és csak a menstruáció elmaradása után jelentkezik.

A vérben a húgysav szint jelentősen megemelkedik, ez hosszú ideig fennállhat, mielőtt az ízületi tünetek fellépnek. Izotóp segítségével az egész szervezet húgysavtartalma is meghatározható, így kitűnt, hogy az egészséges egyén 1,2 g-os húgysavmennyisége köszvényben akár 30 g-ig is megnőhet.

Ez az igen nehezen oldódó anyag a szervezet bizonyos szöveteiben felhalmozódik és kicsapódik, különösen a lehülésnek kitett területeken (fül, lábujjak), a rossz vérellátású szövetekben, (izületi porc, fülporc, inak, ínhüvelyek), valamint azon helyeken, amelyek fokozott dörzsölésnek vannak kitéve (izületek, ínhüvelyek), végül a vese apró kivezetőútjaiban, minthogy a vizelet húgysav koncentrációja a vérénel is nagyobb.

A magas húgysavszint kialakulásának többféle oka lehet:

- a.) fokozott felszívódás,
- b.) fokozott húgysavképződés,
- c.) csökkent kiválasztás,
- d.) csökkent lebontás.

A legfontosabb a b. és a c. faktor.

A betegség nem nemhez kötött, dominánsan öröklődik, 95%-ban azonban mégis férfiakon fordul elő. A köszvényes férfiak általában piknikus alkatúak, elhízottak, "vörös arcúak", érlemeszedésre hajlamosak, gyakran cukorbetegnek.

A lerakódás látható, esetleg csomókat alkot (tophus), leggyakrabban a láb nagyujjának külső felszínén, de bármely ízület is érintett lehet. A köszvény domináló klinikai jelensége az ízületi megbetegedés rohamszerű, vagy krónikus formában. A köszvényes roham leggyakrabban a láb öregujján jelenik meg: főleg éjjel, hajnal folyamán az ujj megduzzad, kipirosodik, érintésre, mozgásra rendkívül érzékeny lesz, még a takarót sem tűri a beteg. A roham néhány órától, néhány napig is eltarthat. Hőemelkedés, sőt láz is kísérheti. A roham az idő múlásával egyre rövidebb időközökben lép fel, s időtartama is nő. Később egyre több ízületben lép fel a megbetegedés, idővel maradandó deformitást okozva. A korai és szakszerű kezelés ettől védheti meg a beteget.

Az acut rohamot gyakran vacsora, vagy más étkezés, szeszes ital, pezsgő, bor válthatja

ki, emellett gyakori kórok a tartós terhelés, mind fizikai, mind psyches értelemben.

A terápiában a diéta a legfontosabb tényező, mind a roham kezelésében, mind a megelőzésében, így erről a dietetikus részletesebben tájékoztatja az olvasót. A gyógyszerek közül kiemelendő a toxikus, de igen hatásos **kolchicin**. A leggyakoribb szerek a **Milurit**, **Anturan**, **Indomethacin**, **Voltaren**, **Prednisolon** származékok. Gondoskodni kell a nyugalomról, a bő folyadék-bevitelről, a diéta betartásáról, valamint küzdenünk kell az elhízás ellen.

dr. Vachaja József

A KÖSZVÉNY DIÉTÁJA

Régóta ismert betegség, melynek kialakulásában korábban nagy jelentőséget tulajdonítottak a mértéktelen húsevésnek, alkohol-fogyasztásnak. Kétségtelen, hogy lehet szerepük, de az adott hajlam mellett inkább csak kiváltó okként szerepelhetnek.

A húgysav mennyisége a szervezetben értendődel befolyásolható. A diéta - a hagyományos táplálkozás esetén elfogyasztott napi 600-1000 mg purinnal szemben - 200 mg purinnál kevesebbet tartalmazzon, só és fűszerszegény, valamint zsiradékszegény legyen. A szénhidrátban gazdagabb étkezéseknek purinürítő tendenciájuk van. A rohamok fellépésében szerepet játszhatnak a bőséges, fehérje gazdag; zsírdús étkezések, nagyobb mennyiségű alkohol egyidejű fogyasztása mellett. Nem célszerű felhasználni azokat az élelmi anyagokat, amelyek 100 g-jában a purintartalom meghaladja a 100 mg-ot: szardínia, csokoládé, lép, borjúmirigy, máj, kakaó.

A purin megszorítás miatt a sertés, marha, hal, baromfi, vadhús és belsőségek fogyasztását erősen korlátozni kell. A fehérjeszükségletet sovány tejjel, tejtermékkel és tojással kell biztosítani.

Felhasználható élelmi anyagok és ételkészítési eljárások:

Húsok, húskészítmények: A sovány sertés-, marha- és borjúhús naponta 100 g mennyiségben, főzve, párolva elkészíthető. A sütés kerülendő.

Belsőségek nem fogyaszthatók!

Hentesárúk: Sovány gépsonka, sonkaszalámi, fehérpecsenye felvágott korlátozott mennyiségben (50 g) fogyasztható.

Tej, tejtermékek: Sovány tehéntej, joghurt, kefir, tehéntúró, sajtok korlátozás nélkül

felhasználhatók. Vajat, tejfölt és tejszínt csak az ételek ízesítésére szabad felhasználni.

Tojás: Önálló ételként és az ételek készítéséhez korlátozás nélkül adható.

Zsiradékok: A naponta fogyasztható zsiradék mennyiség 60 g. Az ételkészítéshez napraforgóolajat, Ráma margarint használjunk. A zsiradékok hevítését kerüljük!

Gabonafélék, pékáruk: Szabadon felhasználhatók, a sok zsiradékkal készült termékek (pl. hájas kifli) kivételével.

Rizs: Minden formában fogyasztható.

Burgonya: Szabadon fogyasztható. Zsírban sült burgonya kivételével bármilyen formában elkészíthető.

Főzelék növények: Angolosan, főzelékeknek elkészítve, rakva, töltve, salátának, párolva, gőzölve, rántással és habarással sűrítve felhasználhatók. Rántás elkészítés: A lisztet szárazon pirítjuk, az olajat felmelegítés nélkül adjuk hozzá. A zöldborsó, lencse, szárazbab, borsó fogyasztását korlátozni kell a magasabb purintartalom miatt.

Gyümölcsök: Nyersen, főzve korlátozás nélkül fogyaszthatók. Kifejezetten jó hatású egy-egy gyümölcsnap beiktatása az étrendbe, pl. alma, körte, málna, eper.

Élvezeti cikkek: A tea, kávé, kakaópor kimondottan gazdag purintartalommal rendelkezik, de a szokásos mértékkel fogyasztott (napi 1-2) nem túl erős főzet nem ártalmas. Csokoládét ne fogyasszon a beteg, mert magas a purintartalma: 620 mg/100 g. Alkohol fogyasztása tilos!

A magas purintartalmú nyersanyagok, mint pl. a hús, a hal, egyes főzelékfélék, purintartalmát csökkenthetjük előfőzéssel. Ilyenkor a főzőlevet az ételkészítéshez nem használjuk fel. Ezért kerülni kell az ételsorból az erőleves, húsleves, kocsonya, pörkölt, peccsenyelevek stb. adását.

Amennyiben a vese és a keringés állapota lehetővé teszi a sok folyadék adását, ez hasznos lehet. Különösen jó a gyengén alkalikus gyógyvizekkel végzett ivókúra. Előnyösen alkalmazható a diétában a **Salvus**, a **Parádi gyógyvíz**, mivel húgysavürítést növelő hatásuk kedvező a betegségben. Célszerű naponta 2-3 dl-t fogyasztani.

Helembai Mária
dietetikus

FÉLMÚLTALLÓZÓ

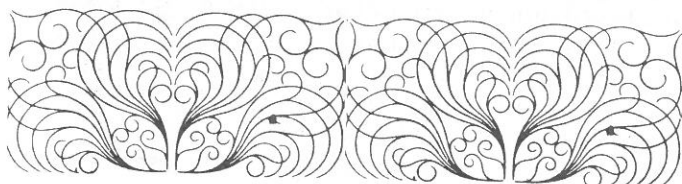
1946.

3.rész

Az 1945-ös esztendőttől megváltozott a lokális társadalom politikai színpadán szereplők köre. S ez nem pusztán azt jelenti, hogy a virilisek, a parasztbírók korszaka befejeződött. A Nemzeti Bizottságban, amely mindig szigorúan ügyelt a koalíciós pártok közötti helyi egyensúlyra, három párt, a kommunista, a szociáldemokrata és a kisgazda képviseltette magát. A sváb közösség tagjai azonban jószerivel csak a kisgazdák soraiban bukkantak föl. Másként fogalmazva; a kisgazdák képviselői közt csak helybéli sváb férfiúkat találunk, míg számuk a többi pártban ehhez képest elenyésző. Hozzá kell azonban tennünk, hogy a képviselők között is azok a svábok szerepelnek, akiknek neve nem áll a kitelepítendő listáján; a kisgazdák emiatt vissza kényszerülnek hívni egyik aktív tagjukat.

1965-ben a Honismereti Bizottság felkérésére többek között így emlékezett a koalíciós időkre egy pártfunkcionárius: *A Nemzeti Bizottság volt abban az időben községi szinten az a fórum, ahol a demokratikus erők képviselői keresztül tárgyalták meg a község fejlődésének irányvonalát. Ebben a testületben a kommunisták kb. azonos létszámmal voltak képviselve mint a szociáldemokraták. Ez a fórum volt az a harci terület, ahol a kommunistáknak győzelemre kellett vinniük javaslataikat, amely a nép érdekeivel sohasem lehettek ellentétesek. Nagy érdeme az NPP-nek (Az emlékező a kisgazdákra gondol, téves tehát a párt neve), hogy a lakosság érdekeit szolgáló, nagy horderejű javaslatok esetében szavazatát mindig a kommunistákra adta szemben a szociáldemokraták álláspontjával...*

A koalíciós évek nem voltak könnyű évek, nem utolsó sorban azért, mert ekkor zajlott a magyarországi németek kitelepítése. A Nemzeti Bizottság, a koalíciós pártok működését ebből a szempontból megítélni meglehetősen nehéz. Emlékszünk; igyekeztek közbenjárni a kitelepítés elkerülése érdekében. Másrészt viszont az ő dolguk volt a politikai igazolások megadása is, jogukban és hatalmukban állt segíteni, mentességet nyújtani. Amennyire az a fennmaradt iratokból megállapítható, a képviselők igyekeztek, persze az adott lehetőségek között, igazságosak lenni, vitás ügyekben számos tanút meghallgattak, ennek ellenére azonban nem lehet kizárni azt, hogy méltánytalanságok is megestek. Annyi bizonyos, hogy működésüket nem övezte

egyértelmű közmegelegedés; számos vörösvári polgárt fölszólított a Bizottság, szóban vagy írásban kérjen bocsánatot az NB megsértéséért.

A magas politika helyi képvisellete mellett a Nemzeti Bizottság dolga volt megszervezni a mindennapokat és ünnepeket. Ez sem volt mentes kellemetlen újdonságoktól. A Forint megjelenését megelőző inflációs időkben a legnagyobb nehézséget a fogyasztói árak rögzítése, a közellátás megszervezése jelentette volt. A Nemzeti Bizottság létrehozta a Községi Szövetkezetet, ennek feladata volt az olcsó élelmiszerek felkutatása, szállítása, értékesítése; többek között így kívánták letörni a magas élelmiszerárakat. De szabályozták a kenyér, a lóhús árát éppúgy mint a borotválásért vagy bájos női fejek ondolásáért fizetendő tarifát. A doktor urat megfeddték, amiért élelmiszert követelt betegeitől fizetségként; szűkén volt a falu kenyérnek, húsnak. S még az itt átvonuló és megszálló felszabadítók is etetni kellett. A községnek, tisztviselőinek sem volt elég pénze, járandósága, ennek terhei is a lakosságra hárultak. Ha korábban elegendő volt a rend fenntartásához az a pár csendőr, az új rendszernek már nagyobb erősítésre volt szüksége, s az ő ellátásuk elsőrendű fontosságúnak tűnt. Sorrendben az első új bíró (nagy volt a fluktuáció) azt proponálta, hogy a derék rendfenntartó közegek számára megelőlegzett pénzösszeg fedezetének biztosítására vegyék igénybe az elkobzás, büntetés, valamint az önként felajánlás által és a község pénztárába befolyt összeget. A sorrend nemde figyelemre méltó. Az NB túl radikálisnak tarthatta az ügybuzgó bíró javaslatát; rendőreink fizetésének biztosítását végül szobaadó útján vélte megoldhatónak. (A község lakói a házaikban található szobánként öt pengőt voltak kötelesek fizetni.)

Kocsmárosok, vendéglősök - e műintézmények száma ez időben is 24 -, minden hónap elején kötelesek fejenként 3 liter bor mindenkori árát befizetni a községi pénztárba. Ugyanez érvényes a kereskedőkre és az önálló kisiparosokra is. A fuvarosok számára, akik a legtöbbet keresik a faluban, szállítási engedélyt adnak ki, melynek ára a fuvar napidíjának 10 százaléka. És így tovább, az NB, végtére is inflációs idők jártak, minden lehetőséget megragadott a köz javainak gyarapítására. Falunk lakói ennek nem nagyon örültek, ki-ki a saját erejéből és lehetőleg saját hasznára igyekezett átvészelni a szűkösség esztendeit. Ez persze azt jelentette, hogy a rendőri közegek feladatai jelentős mértékben megnövekedtek. Nem pusztán a községi csőszök mellett kellett őrt állaniok, megakadályozandó a tiltott fakivágást, ott álltak lesben a vasútállomáson is,

hogy kiszűrjék a fővárosba szenet, tüzifát csempészőket. (Negyvenhatban az egyik képviselő azt javasolta, a lopáson tettenérteket szégyentáblával vezessék végig a falun.) Képesek voltak Budapestig szaladni egy lóért, melyet gazdája valamilyen ravasz módon kijuttatott a kitelepítés miatt zár alatt lévő faluból. Megdolgoztak a fizetségükért, bár erre csak a Nemzeti Bizottság és a falu elöljárósága kérte őket.

A Nemzeti Bizottság titkára, a hamarosan magasabb pártfunkcióba távozó Ács Lajos igyekezett elfogadtatni a kollektivitás, a szövetkezés új eszméjét az erre kevésbé hajló úrbéres közösséggel. Azt javasolta, hogy az úrbéres közössége a kitermelést és fuvarozást ne egyéneknek, hanem a demokratikus pártok alakította szövetkezetnek adják ki, ez utóbbi éppen annyit fizet majd, mint bármely vállalkozó. Merthogy ezáltal megszűnne az eddigi rablógazdálkodás, immáron szakemberek dolga lenne a bányászat, s jól járnának mind a demokratikus proletárok, mind a községi kassza. Az úrbéres közösség elnöke kitérőleg szólt, mondván egyedül nem dönthet e kérdést illetően, össze kell hívnia az érintetteket. Több szó erről a három esztendő alatt nem esett, s a kitermelést, fuvarozást továbbra is egyéni vállalkozók művelték.

Mindeközben arra is került mód és idő, hogy kimondják, a plébános és a kántor járandóságát ezentúl nem a község fizeti, hogy ne támogassák a Katolikus Polgári Kör és a KALOT belügyminiszterhez benyújtott kérelmét a további működésre, mert káros volt a községre, a Kör vezetőségi tagjai között nagyobb számban vannak nem demokratikus egyének. Ezzel szemben viszont támogatták az Iparos Olvasó és Dalkört, melynek vezetősége kimondottan leigazolt demokratikus iparosokból áll, s a Kör politikamentes, pártkülönbség nélkül működik. Leveztek továbbá az alispánnal, aki az iránt érdeklődött, hogyan is áll a Szabad Népművelési Tanács ügye demokratikussá vált falunkban. A Tanács működik, így a válasz, méghozzá a tanítószáz irányításával, de ez nem jó, ne a tanítószázra bízzuk egyedül a most oly fontos népművelődést, mivel a tanítószáz nagy része a mai napig sem rendelkezik olyan ismeretséggel és nem tudja, hogy mi tulajdonképpen a demokrácia.

Időközben megszilárdult kis országunk pénzügyi helyzete, ez azonban újabb feladatot rótt a községi vezetésre; meg kellett alakítani a forintvédelmi bizottságokat, ezekben különösen a demokratikus nők mutatkoztak lelkes aktivistáknak. A mezőgazdasági termelés megszervezése pedig elsősorban azt jelentette, hogy a módosabb gazdák, kik lóval, szerszámmal rendelkeznek, kötelesek a

munkákat elvégezni az új gazdák földjein. Rövid ideig egy ilyen új gazda is bíróként működött a koalíciós időkben, miután a sorrendben második bírót visszahívták hiavatalából, az alkoholnak nagymértékű fogyasztása miatt. De ez már 1948-ban történt. Abban az évben, amikor az iskola, a napközi és az iparostanonc iskola államosítása is napirendre került, amikor az utolsó növendékek koptatták a polgári iskola padjait. Ebben az esztendőben már virágzott a Pilisvörösvári Munkás Testedzők Köre is -imígyen kollektivizálva az egyleti keretek közt működő focicsapatot -, e körrel szemben azonban Ö. Mihály, községi titkára a Magyar Dolgozók Pártjának, erős politikai fenntartásokkal élt. A Nemzeti Bizottság elé citálta a Kör intézőjét, s fejére olvasta a bűnlajstromot. *...községünkben akadnak szép számmal olyan egyének, akik demokratikus ellenes magatartásukat a sportpályán igyekeznek napvilágra hozni. A rendőrség különösen M. helybéli szabómester viselkedését ítéli el, ki ahelyett, hogy a pályán történő verekedéseket megakadályozta volna, ahelyett maga is ruglalózdott.* Az osztályharcos szellemű párttitkár számos terhelő adatot olvasott föl a megjelent bizottsági tagok előtt, melyekből kitűnik, hogy az intéző az *elmúlt rezsim alatt munkásnyúzó goromba ember volt és nőekkel szemben trágár szavakat használt.* A Nemzeti Bizottság elnöke kiállt a Testedzők Köre és annak intézője mellett. A horizont mindenestre elkomorult.

Megváltozott már a községi ünnepek menete. Az első április negyedike ünneplévé a Nemzeti Bizottság kérte a plébános urat, hogy az ünnep előestéjén, nyolc órakor *negyedórás harangzúgással adjon kifejezést a felszabadulás örömeinek.* A község lakóit a jeles napon zenével ébresztették, majd a szentmise után hosszú négyes sorokban vonult mindenki a temetőbe, megkoszorúzni az elesett orosz katonák sírját. Az igazi ünnepség, két beszéddel, szavalattal, zárásként a Szózáttal ezután következett. Történt mindez 1946-ban. A szentmise hamarosan lekerült a programról. Azután, 1949 februárjában Reinitz Lipót közölte, hogy felbomlik a Nemzeti Bizottság, ő erről az újságból értesült. Immáron formailag is véget ért a koalíciós időszak. Maradt az MDP, közelgett a tanácsrendszer.

1965-ben a már idézett funkcionárius így emlékezett a fordulat évére: *A munkásosztály hatalomrajutása lehetővé tette a népgazdaság terszerű megindítását. A 3-éves újjáépítési terv során községünk lakossága is munka lehetőséghez jutott. Ez a tény kezdte elhomályosítani a háboru okozta súlyos károkat, az emberi fájó érzelmeket. Lakosságunk*

visszanyerte életkedvét, bizalmát a nemzet megújodása iránt és stabilizálta a kommunistapárt iránti bizalmát. Ezt bizonyítják azok a megnyilvánulások, mely szerint a lakosság igen nagy számban kereste fel a pártszervezet vezetőit egyéni sérelmeikkel-problémáikkal, melyekre a vezetőség minden esetben megtalálta az orvoslást.

Váradai Mónika Mária

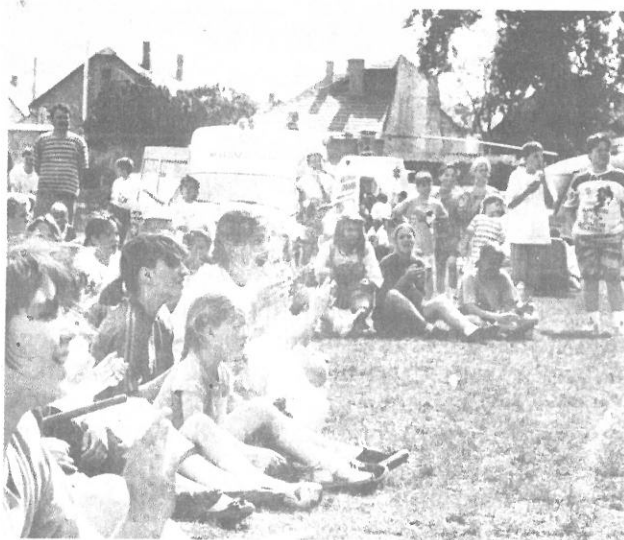
MENTŐZTÜNK

Legalábbis azok a gyerekek, akik győztesként, sebesülés, betegség és egyéb kellemetlenségek nélkül is beszállhattak egy körre a Mercedesbe, ráadás-jutalomképpen elsőségükért valamely vételkedőben.

Eredetileg ugyan abban a hitben voltak, hogy egy kör lesz a jutalmuk a Potyka-finanszírozta helikopterrel, de úgy tűnt fel, ez a mentőnap olyan jól sikerült, hogy még ezt a cserét is megbocsátották a szervezőknek.

Azt hiszem, igazuk volt.

Laza jókedv, örömenélő diákok és Greenpeace-kiváló minőség!-, oldott futkorászás a tűzoltófecskendő vízfüggönyében, sziréna és fénykürtgomb nyomogatás, kötélhúzás meg

egyebek... És mindehhez társult, hogy papamama is jól érezhette magát /sörsátor/.

Ráadásaként pedig ott volt Nagy Lóránt, aki olyan rutinnal vezette a napot s a programot, hogy karöltve a pilis-medencei egonerwinkischként mindenhol felbukkanó - hogy csinálja?- Golány István operatőrrel akár bele is kezdhetne egy "nagy" televíziós showműsorba - amellet, hogy az Alapítvány titkáráként is komoly munkát végez.

Igazi civilünnep volt, prímási szerepkörben valóságos polgárokkal, akik valóban jó célt álmodtak, s jó eszközökkel próbálják elérni azt. Legyenek akár futball-menedzserek, vagy mentős alapítók.

Kép és szöveg: Krupp

HÍROLLÓ

>>> Magyarországon a kemény drogok szerepét a társadalom enyhébben ítéli meg, mint a szakhatóság. Ennek egyik oka talán, hogy az ország tranzit helyzetét a hatóságok jobban érzékelik. A hatóságok véleménye szerint szükség lenne a társadalom reális ítélőképességére, az esetleges robbanásszerű változások elkerülése érdekében. A jelenlegi helyzetet jellemzi, hogy míg a Dél-Afrikai Köztársaságban nem ismerik az LSD-t, az egyik legveszélyesebb drogot, addig Magyarországon már igen.

Hírek, Magyar Rádió 1993.05.05.

>>> A magyar gazdaság fejlődési üteme a nyolcvanas évek közepétől fokozatosan visszaesett. Sajnos, az elmúlt három évben a gazdaságban 20 százalékos csökkenés tapasztalható. A helyzetet súlyosbítja, hogy a gazdaság export-termelő képessége is visszaesett az előző időszakhoz viszonyítva. A szakemberek ezt a tendenciát átmeneti állapotnak tekintik, és a várható intézkedésektől lassú javulást remélnek. A magyar gazdaság működésének külső feltételrendszere is meggyengült, amit a tapasztalható negatív tendenciák bizonyítanak. A gazdasági fejlődés

gyors üteme sajnos továbbra sem várható, ezt jelzik a következő adatok is: 1992. december 31-ig 2.556 csődjelrást és 700 felszámolást kezdeményeztek illetve hajtottak végre a termelő és szolgáltató szférában. Ez 1993-ban 100 csődjelrást és 200 felszámolást jelent. A feldolgozott adatok szerint 500 milliárd tartozása van a csődjelrást és felszámolást alatt álló vállalatoknak. A televíziós vitában résztvevők szerint a válságból való kilábalásnak három feltétele van:

- korszerű ipar kiépítése
- a vállalkozói magatartást segítő feltételrendszer kiépítése
- és igen fontos, hogy a szükséges lépéseket ne halogassák tovább.

Magyar Televízió 1. 1993.05.05

- sz. f. -

TÁJÉKOZTATÓ

A MATÁV 1993. április hónapban kelt levelében tájékoztatja ügyfeleit, hogy Pilisvörösváron a teljes hálózat megvalósítása 1994. június 30-ra fejeződik be. A beruházás csúszásáért szíves elnézést kér, és a magasabb teherviselés ellentételezéseként kétféle kedvezményt nyújt a leendő telefontulajdonosoknak:

1. Rendelkezési jogot az adott helyen felszerelésre kerülő távbeszélő állomás felett; Vagy

2. Díjkedvezményt biztosít a befizetett távbeszélő díj járulása függvényében.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzata felvett hirdetés

1 fő mezőgazdasági előadói állás betöltésére.

Feltétel: felsőfokú -lehetőleg mezőgazdasági- végzettség; előnyt jelent az államigazgatási gyakorlat.

Bérezés a Köztisztviselőkről szóló 1992. évi XXIII. tv. szerint.

Jelentkezés: a megjelenéstől számított két héten belül -szakmai önéletrajzzal- a Polgármesteri Hivatalban.

Császárné dr. Miklós Erzsébet jegyző

JÚNIUS 13.

ÚRNAPJA

KRISZTUS SZENT TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK ÜNNEPE

Úrnapiján az Egyház azt a titkot ünnepli, hogy a kenyér és a bor külső színe alatt Jézus Krisztusnak, az Isten-embernek teste és vére, istensége és embersége valójában, igazán és lényegileg jelen van. Az ünnepet IV. Orbán pápa rendelte el 1264-ben, az ő megbízásából Aquinói Szent Tamás írta meg hozzá a liturgikus szövegeket. Az ünnep bevezetése után hamar általánossá vált az oltáriszentségi körmenet is, amely imádó, kérő és hitvalló jellegű egyszerre.

Aquinói Szent Tamás:
ADORO TE, DEVO TE...

Imádlak és áldlak, Isten, rejtelem!
Kenyér- és borszínben titkon vagy jelen.
Néked szívem, lelkem átadja magát,
mert téged szemlélve elveszti magát.

Látás, ízlés, érzék megcsalódhatik,
de a hallás rólad hittel biztosít:
Hiszem azt, mit hinnem Isten Fia szab,-
Igdé igazánál mi van igazabb?!

A keresztfán rejtéd istenvoltodat,-
itt a színek rejtik emberarcodat,
de én mindkettőt hiszem s vallhatom,
kérve, amit kért a bűnbánó lator.

Ahogy Tamás látta, nem látom sebed,
mégis Istenemnek vallak tégedet.
Add, hogy egyre jobban hinni tudjalak,
tebened reméljek, s téged vágyjalak!

Urunk halálára emlékeztető
áldott Kenyér, élő, s embert éltető!
Add, hogy éljen lelkem belőled csupán,
s jóízét tebened ne veszítse szám!

Kegyes pelikánom, Uram, Jézusom!
Szennyes vagyok, szennyem véreddel mosom.
Elég volna egy csepp, hogyha hullna rá:
világ minden bűnét meggyógyítaná...

Jézus, kit csak rejtve szemlélhetek itt,
mikor lesz, hogy szomjas vágyam jóllakik?
Hogy majd fátyol nélkül nézve arcodat
leljem szent fényedben boldogságomat!

Amen.

(Babits Mihály ford. alapján)

A PILISVÖRÖSVÁRI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET HÍREI

Március 15-e táján mozgalmas napok voltak az Önkormányzat és a Tűzoltó Egyesület életében. Sok vendég látogatott el hozzánk.

Március 12-én küldöttség jött Gröbenzellből: 5 tűzoltó és a polgármester, akik egy tűzoltó kocsit hoztak ajándékba. A kocsi ünnepélyes átadása 13-án volt. A kocsi kulcsát egyesületünk elnökének a polgármester úr adta át azzal a kívánsággal, hogy használjuk sokáig erőben, egészségben. Utána átadtam egyesületünk szerény ajándékát a gröbenzelli küldöttségnek, megköszönve a tűzoltó kocsit, és viszonzotam jókívánságaikat. Másnap a küldöttség hazautazott.

Március 15-én a Tűzoltó Egyesület tagjai is kivonultak az 1848-as szabadságharc hőseinek

emlékére készült emlékmű avatására, és a megemlékezésre, melyen a község lakossága is szép számmal vett részt.

Március 16-án szintén magasrangú küldöttség érkezett, élén dr. Habsburg Ottóval, a Páneurópai Unió elnökével, aki egyben a Magyar Tűzoltó Szövetség díszelnöke is. Itt volt még dr. Sági János ezredes úr, a Pest megyei Tűzoltó Egyesület parancsnoka.

A vendégeket a polgármester úr fogadta, aki rövid tájékoztatást adott a lakosság életéről és gondjairól. Utána megnézték a szertárat, a 3

tűzoltó kocsit (2 német, 1 magyar). Habsburg Ottó úr nagy elismeréssel beszélt a látottakról. Sági ezredes úr is azt mondta, hogy a vörösvári Tűzoltó Egyesület a legjobban felszerelt a budai járásban. Látogatásuk végén Habsburg Ottó elnök úr jó egészséget és kevés tüzet kívánt egyesületünknek.

Végül néhány szóval szeretném felhívni a figyelmet a nyári tüzek megelőzésére: Nem győzzük eleget hangoztatni, hogy az erdőben való kirándulás alkalmával ne dobják el az égő cigarettacsikket, hanem tapossák el. Csak a kijelölt helyen gyűjtsanak tüzet, és távozás előtt oltsák el, szórjanak rá homokot! Győződjenek meg arról, hogy valóban nincs tűzveszély, kialudt a parázs.

Ha ezt megteszik, megköszöni Önöknek a Tűzoltó Egyesület.

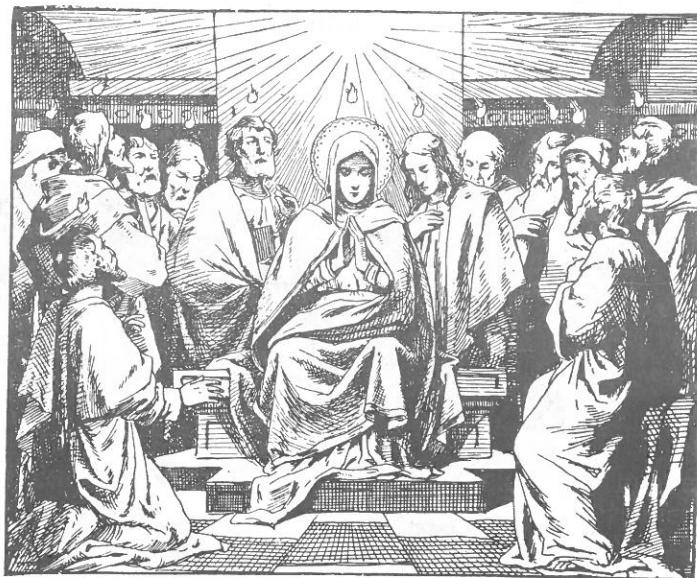
Denk Ferenc
a Pilisvörösvári Önkéntes Tűzoltó
Egyesület elnöke

GONDOLATOK MINDEN HÉTRE

Május 30-június 5.

"A lelki adományok ugyan különfélék, a Lélek azonban ugyanaz."

/I. Kor. 12.4/

Sok rejtélyt hordoz az emberi lélek. Tele van ki nem mondott, fel nem ismert vágyakkal. De ezek általában nem anyagi természetűek, hanem arra az ideálra irányulnak, ami lenni szeretnénk. Éppen ezért gyökereznek a lelkünk legmélyén. Az itt esett sérülések

kisebrendűségi tudatot szülnek. Az énünk lebecsülését többféle módon próbáljuk ellensúlyozni. Van, aki az egészséget mélyen magába temeti, van, aki mást akar mutatni, mint ami valójában. Mások viszont pont túlhangsúlyozzák hibájukat. Sajnos, az egyik eset sem célravezető. A szakadék egyre nő a vágy és a valóság között. Éppen ezért, ha olyan emberrel találkozunk, akiben vágyaink tulajdonságai harmonikusan megvannak, fellángol bennünk az irigység. Ezért nagyon fontos megértenünk Pál apostol üzenetét.

Minden tulajdonságunkat Isten ajándékozta nekünk. Azért adta ezeket nekünk, hogy ezek által legyünk tökéletesek, és ezekkel másokat is szolgáljunk. Gondolatainkat alapjaiban kell átfőrnünk. Énünket nem a lelkünk mélyén lakó álomképpel kell összevetnünk, hanem Istennel. Vajon megfelelek-e annak, amit Ő képzel rólam? Ő nem kíván többet, mint hogy felismerjem magamban a teremtés szépségeit, a magam értékeit, adományait. Ezáltal meggyógyít kisebrendűségi érzéseimből, irigységemből. Így juthatok el az önmagammal való megbékélésre. E Pünkösdkor ehhez kérjük a Szentlélek kegyelmét!

Június 6-12.

"Áldott, aki belelát a mélységbe!"

/Dániel könyve 3.5/

Sokszor el vagyunk keseredve. Teendőink meghaladják erőnket. A keserűség gyűlik bennünk. Ez pedig újabb kudarcok forrása lesz, mert ilyenkor minden sokkal rosszabbul megy. Szorult helyzetünkben sokféle kapkodunk, sok csodaszert, módszert kipróbálunk. Csak egyet felejtünk el: Isten belelát a mélységbe. Ezért magasztalta Őt a három ifjú a tüzes kemencében, ahová Istenről való tanúságtételükért vetették őket. Isten mindannyiunkat megpróbál, a mélységet meg kell járnunk. A kérdés, fölfedezzük-e ekkor is a reánk áradó kegyelmet.

Devecseri Gábor halálos betegen töretlen életkedvvel, de ugyanakkor a halálra készülők bölcsességével írta utolsó verseit. Ezek közül mindannyiunk számára példa lehet a következő:

PRÓBA

Siker: jó.

Kudarc: rossz.

De ha érzed a sikerben a kudarcot, mért nem próbálsz megfordítva is?

Még lélegzel, addig vagy boldog; próbáld meg fuldokolva is.

Június 13-19.

"Játsszatok hárfán az Úrnak, aki felhővel borítja az eget, és esőt juttat a földnek!"

/147. zsoltár 7-8/

Még mindenki emlékszik, hogy tavaly nyár végén mily reménykedve vártuk az esőt. Szomjaztunk az égből aláhulló áldásra. Mert áldás az eső, de áldás a nap fényessége is. Áldás a minket körülvevő természet. Isten teremtette, hogy őrizzük, műveljük, hogy lakjunk benne. Föl kell ismerni az Alkotó keze nyomát. Áldani, magasztalni kell érte Őt.

A keresztyének az első századokban éjjélkor is felkeltek imádkozni. Ezt a következőképpen indokolja egy, a III. század elejéről ránk maradt írás:

"Éjjélkor az egész világ megáll egy pillanatra, hogy dicsérje az Urat. A csillagok, a növények és a vizek megállnak egy szempillantásra, s az angyalok egész serege szolgálja és dicséri az Istent az igazak lelkeivel együtt." //Trad. Ap. XLI./

Szükségünk van rá, hogy mi is bekapcsolódjunk ebbe. Hogy megálljunk egy pillanatra, és a természettel egyesülve dicsérjük Istent.

Június 20-26.

"Azokat, akik megvallanak az emberek előtt, én is megvallom Mennyei Atyám előtt."

/Máté evangéliuma 10.32/

Ma nagyon sokan és sokféleképpen nyilatkoznak az egyház, az Isten nevében. Szavaikból mégis hiányzik az erő, sokak számára nem hiteles, amit mondanak. Az ellenzők keresztyén kurzust emlegetnek. Pár éve még Istenről beszélni bűn volt. Börtön járt érte. Később szelidült a helyzet, de Isten továbbra is tabu maradt. Magánügy lett. Ma viszont túl sokan tűzik zászlójukra. Kérdés, vajon ez az a tanúságtétel, amelyről Jézus beszél? Jézus nem erkölcsi rendszert hirdetett meg, nem a földi életet akarta morálisan elviselhetőbbé tenni. Nem volt a nagy szociális megváltó sem. Ő sokkal több ennél. Ő maga az élet. Éppen ezért a keresztyéneknek nem jó politikusokra van szükségük, hanem prófétákra és apostolokra. Olyan emberre, aki mindig mer szembesíteni bűneimmel, Istentől való elrugaszkodottságommal. Prófétára és apostolra van szükségünk, aki nemcsak beszél Isten irgalmas szeretetéről, de hordozza is azt. Adjon az Isten látó szemet, hogy felismerjük, és megbecsüljük őket!

Ujházy András

DER ERSTE EHRENBÜRGER

der Gemeinde Werischwar

Dem dr. Hóman Bálint ist es zu verdanken, daß die Gemeinde am 5. Dezember 1938 eine Bürgerschule einweihen konnte.

Schon als Kind verbrachte er oft die Sommerferien in Werischwar bei seinen mütterlichen Großeltern, die das sogenannte "Kelemen Wirtshaus" leiteten. Er war mit "Herbszt Miska bácsi" gut befreundet und über eine kurze Zeit waren sie sogar Schulkameraden.

Im Jahre 1885 wurde er in Budapest geboren. Seine Schulen besuchte er in Budapest. Seit 1908 war er Doktor der Philosophie. Im Jahre 1932. hatte der Ministerpräsident Gyula Gömbös ihn in sein Kabinett berufen.

Sein größtes Werk: "Die ungarische Geschichte" brachte das Mittelalter und die Neuzeit in neuer Beleuchtung. Er war einer der bekanntesten Wissenschaftler. In seinem berühmten Werk: Die ungarische

Geldgeschichte von 1000 bis 1325" hatte er die Chronologie und Wirtschaftsgeschichte des mittelalterlichen Geldsystems schriftlich abgefaßt. In einem mächtigen Werk schrieb er über die wirtschaftliche und finanzielle Geschichte der Anjou-Zeit.

Am 5. Dezember 1938 -nach der Einweihung der Bürgerschule- wurde er zu Ehrenbürger der Gemeinde Pilisvörösvár ernannt. Auf dem obigen Foto wird ihm das Ehrendiplom überreicht.

Nach 1945 wurde er verhaftet und in Vác eingesperrt. Im Gefängnis ist er verstorben. Die von ihm gegründete Bürgerschule funktionierte bis 1948. Danach übernahm diese Schule die Rolle der Grundschule.

Michael Fogarasy/Fetter

Egy többszörös politikai diszkrimináció krónikája

(avagy politikai kabaré pilisvörösvári előadásban)

Elöljáróban szeretném leszögezni, tisztában vagyok azzal, hogy egy bonyolult és több embert közvetlenül is érintő témában mondom el véleményemet. Szeretném megértetni, hogy a konkrét eset nem csupán azok ügye, akik véleményüket nyilvánosan hangoztatják. Némileg elvonatkoztatva a konkrét esettől; engem ennek utóhatása, következményei izgatnak, mert jelzik a helyi társadalom neuralgikus pontjait. Számomra ez az ügy azt bizonyítja, hogy amikor a helyi hatalom önös érdekei szerint cselekszik, manipulál, akkor méltatlan helyzetbe hozhat számos tisztességes állampolgárt is. Miért írtam ezt a cikket? Talán azért, mert úgy vélem, hogy egy jogállamban, ahol a demokratikus játékszabályok alakulóban vannak, sem félelemből, sem közönyből nem lehet hallgatni, ha környezetünkben politikai megkülönböztetést tapasztalunk.

A történet azzal kezdődött, hogy a pilisvörösvári Nyugdíjas Klub vezetősége hiteles, szakszerű tájékoztatást szeretett volna nyújtani tagjainak és az érdeklődőknek a Társadalombiztosítási Önkormányzati Választásokkal kapcsolatos teendőkről. A vezetőség úgy döntött, hogy az MSZOSZ illetékesét kéri fel e tájékoztatásra. A bonyodalom akkor kezdődött, amikor a helyi hatalom illetékese/i/ ebből a meghívásból politikai ügyet kreált/ak/, és hatalmi eszközökkel léptek be az elindított folyamatba. Történt, hogy 1993 április 19-én, a Falugyűlés megkezdése előtt a Nyugdíjas Klub titkárával beszélgettem az előcsarnokban, amikor a Nyugdíjas Klub elnöke csatlakozott a beszélgetéshez, és a titkárral közölte (idézem a lényegét): "Most beszéltem a polgármesterrel, és ő azt mondta, nem ért egyet a meghívással, azonnal mondd le az MSZOSZ meghívását!" A magyarázkodást, annak lényegét, hogy miért is kell lemondani a meghívást, akkor -talán a zavaró körülmények miatt-, nem értettem meg. Miután döbbenetemből felocsúdtam, a következő véleménnyel kapcsolódtam a beszélgetésbe: a polgármesternek lehet véleménye bármiről és bárkiről, de véleményének hatalmi eszközökkel nem szerezhet érvényt. A végső szó jogán a Klub elnöke közölte (idézet tőlem): "jó Marci, akkor mondd meg nekik (mármint az MSZOSZ-nek), hogy van nekünk más fontos dolgunk is, fogják rövide a mondandójukat!"

Tanácsalanságom a lemondás okát illetően nem tartott soká, mert a polgármester úr falugyűlést berekesztő szavai egyértelműen tisztázták kételyeimet. Mivel a gyűlésről ellenőrizhető dokumentumok állnak rendelkezésre, most saját emlékezetemre hagyatkozva idézem az elhangzottakat: "Kérem a polgárokat, jöjjenek el szavazni, de jól nézzük meg, kire szavazunk, mert a hitelét vesztett vezetőkben nem bízhatunk!"

Mivel ekkor már ismert volt az MSZOSZ jelölőlistája, a meghívott Sándor László személyét e szavak kimondatlanul is minősítették politikailag. Talán az sem mellékes körülmény, hogy tudomásom szerint az adott időpontban nyilvános jelölőlistával csak az MSZOSZ rendelkezett.

Időrendben folytatva az eseményeket; elérkezett a Nyugdíjas Klub ominózus összejövetele, 1993. április 26. A telt ház előtt a Klub elnöke megtartotta kb. 40 perces referátumát, majd a levezető elnök, a Klub titkára felállt, és közölte a hallgatósággal, hogy másirányú elfoglaltsága miatt Sándor László nem jött el, és egyben felszólította a meghívott szakszervezeti aktivistákat, amennyiben érdeklí őket a tájékoztató, a második emeleten rendelkezésükre áll egy szakszervezeti megbízott!

Magam részéről döbbenetesen vettem tudomásul a hallottakat, különösen Sándor László döntését, ezért a Klub gyűlését két aktivistával elhagyva, felmentem a második emeletre, ahol egy szűkkörű, de igen érdekfeszítő beszélgetésben volt részem. A kapott információkból kiderült, mi is volt a valódi oka az elmaradt tájékoztatónak. Sajnos, a kabaréba illő tényen nevetni nem tudtam. Fölháborított az a tény, hogy egyes felelős közéleti vezetők ennyire infantilisnek tartják a helyi közvéleményt. Ezen kívül, hogy a kép teljes legyen, még az utolsó pillanatban is éltek a politikai megkülönböztetés eszközeivel. "Kettős tájékoztatót" tartottak, lent a polgármester úr és az országgyűlési képviselő úr közreműködésével. Így a választás előtti megméretést egyesek úgy állították be, hogy lám, telt ház volt a polgármester szakmainak feltüntetett tájékoztatóján, szemben az MSZOSZ tájékoztatójával. Azt már csak halkán kérdezem, vajon kinek állt érdekében, és kinek volt jogköre arra, hogy az MSZOSZ által délután elhelyezett plakátokat leszedesse?

Természetesen szeretném elkerülni, hogy a tisztelt olvasónak az a benyomása támadjon, bolhárból elefántot kívánok csinálni.

A helyi politikai porondon nem ritka a nyíltan vagy burkolt formában megjelenő politikai megkülönböztetés, talán nem túlzás azt mondani, "állandó tréningben vagyunk", így

egy-egy konkrét eset nem hat ránk az újdonság erejével. Sajnos, nehéz a konkrét eseteket súlyuknak megfelelően értékelni, és a konfliktusokat megítélni egy olyan közegben, ahol a toleranciaküszöb oly alacsony, hogy a más-ság még nyilvánosságot sem kaphat. Abban a közegben, ahol a politikai kultúra színvonala ilyen alacsony, minden rizikó nélkül meg lehet tenni, hogy átlépjenek politikai és etikai normákat - a félelemre, közönyre, esetleg személyes érdekviszonyokra építve.

Szabó Ferenc

- Laposa István /49/** Bende Erzsébet férje
Iskola köz 2.
- Manhertz János /84/** Novoszádek Katalin fje
Kápolna u. 43.
- Szatura Mária /82/** Braun Márton felesége
Szabadság u. 13.
- Fáth Mária /86/** Budavári Márton özvegye
Kossuth L. u. 52.
- Sárközi Dávid /4 hónap/** Sárközi József és
Sztójka Mária fia
Kápolna u. 1.
- Breier József /68/** Gechter Erzsébet férje
Iskola u. 9.
- Budavári Mária /68/** Fritz György felesége
Szabadság u. 78.
- Rein Magdolna /71/** Tornyosi Igor felesége
Honvéd u. 11.
- Kollár Éva /30/** Kollár István és
Csajági Mária leánya
Bocskai u. 87.
- Manhertz Róza /68/** Koller János özvegye
Vágóhíd u. 8.
- Béres József /25/** Béres József és
Tóth Ilona fia
Mária u. 10.
- Nick Ernő /41/** Nagy Gabriella férje
Lőcsei u. 42.
- Guth Borbála /60/** Metzler Imre felesége
Diófa u. 15.
- Keppler Borbála /60/** Keppler István és
Krammer Borbála leánya
Rózsa u. 22.
- Nyúl Lajos /67/** Szabó Ilona férje
Remetei u. 2.
- Bertán József /78/** Mátyási Mária férje
Szondi u. 1.

A PILISVÖRÖSVÁRI BENCÉS OBLÁTUS KÖZÖSSÉG FELHÍVÁSA

Ha testvéri közösségre vágyódsz, gyere
közénk és imádkozz velünk!

Megalakult egyházközségünkben a bencés
oblátus közösség. Dr. Várszegi Asztrik püspök,
pannonhalmi főapát jóváhagyásával, Labbant
Lajos esperes-plébános és Boros Zoltán káplán
támogatásával február elején életre hívtuk a
bencés oblátus testvéri közösséget.

Kik ezek az oblátusok/obláták?

A nagy bencés családhoz tartoznak a bencés
oblátusok és obláták. Ezek a magányosan vagy
családban, ill. házasságban élő férfiak és nők
Szent Benedek Atyánk Regulájának szellemében
akarnak a keresztyény tökéletességre törekedni.
Az intézmény alapszabálya szerint: megfelelő
előkészület után az Egyház által jóváhagyott
felajánlásban /oblatio/ egészen átadják magukat
Istennek, tagjai lesznek egy monostor lelki,
kegyeleti közösségének. Bekapcsolódnak
monostoruk Isten-dicséretébe, ami azt jelenti,
hogy naponta elimádkozzák a zsolozsma
valamelyik imaóráját.

Ez a felajánlás nem szerzetesi fogadalom, mégis
úgy kell értékelni, mint egy érett, az Egyház
közösségében Isten előtt kimondott és
ünnepélyesen megerősített elhatározást, vállalva
Szent Benedek lelkiségének következményeit.

Hogyan él egy oblátus/oblátá?

Az oblátusok/obláták nem élnek a monostorban,
de erőik szerint arra törekednek, hogy az evilági
vágyaknak ellentmondanak és egész szívükkel
Istenhez ragaszkodnak. Egész életükben Őt
keresik az Evangélium vezetése és Szent
Benedek Atyánk tanítása szerint. Ezt akkor érik
el a legtökéletesebben, amikor önmagukat
Krisztusnak átadva az Egyház minden tagjával
együtt ünneplik a Szent Liturgiát. Mindennapi
életükben az ora et labora szelleme szent
összhangban áll, a kapott talentumaikat
gyümölcsöztetve mindenben Istent dicsőítik: az
imádásban, a szolgálatban. Az alázatosság és
engedelmesség szellemétől átitatva minden
emberrel a békét keresik.

Ha a fentieket egy testvéri közösség
keretein belül akarod megélni, gyere, jöjj
közénk. Találkozunk minden hétfőn, az esti
szentmisén.

Fetter Terézia Blandina testvér
dékán

HIRDESSZEN

AZ ÚJ PILISVÖRÖSVÁR MÁ-BAN!

Egész oldalas hirdetés:	4000 Ft
Fél oldalas hirdetés:	2000 Ft
Negyed oldal:	1000 Ft
Ennél kisebb hirdetések szavanként:	10 Ft

Az árak az ÁFÁ-t tartalmazzák!

ÁLLATTARTÓK FIGYELMÉBE!

Az 1993. május. 24. dátummal hatályba
lépő új törvényi szabályozás szerint, mindazok,
akik ló, öszvér, szamár, szarvasmarha, bivaly,
sertés, juh, kecske, valamint zárt körülmények
között tenyésztett vadon élő hasított körmű
haszonállattal, úgymint vaddisznó, szarvas, őz,
dámvad, muflon felett rendelkeznek, kötelesek
marhalevelet kiállíttatni az önkormányzati
hivatalban.

Mivel a rendelkezés részletes ismertetésére
helyünk nincsen, csak arra hívjuk fel az
érintettek figyelmét, hogy a marhalevél
kiállíttatásának elmulasztása pénzbüntetéssel jár.
Részletes tájékoztatást az érdekeltek a
**Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálati
irodáján** kaphatnak.

FELHÍVÁS

Parnervárosunk, Schramberg Ifjúsági- és
Gyermekirodája hívja a vörösvári gyerekeket a
városukban megrendezésre kerülő

MINI SCHRAMBERG

rendezvényükre július 5-11-ig /hétfőtől
szombatig/.

A MINI SCHRAMBERG azt jelenti, hogy a
gyerekek átveszik a várost, felnőtt foglalkozást
választanak /szabó, asztalos, ékszerész,
fotóstúdió, festőművész, színművész, rendőr,
postás stb./. A megkeresett pénzt -"Schramel"-
azonnal elköltik a kávéházban, vásárban, a
Mini-Disneyben.

Várják hét-nyolc fő 10-12 éves fiú és leány
jelentkezését.

Feltételek: egy kevés német tudás,
döntésképesség, játékoság.

Utazás: lehetőleg kisbusszal, kísérvél. A
gyerekeket családok látják vendégül, kísérvők
az iskolában vagy családoknál lakhatnak.

Jelentkezés: a polgármesternél.

ÜVEGHÁZ

Környezetvédelem a háztartásban

Napjainkra a vegyipari termékek egyik legnagyobb felhasználójává a háztartás vált. Jelentősnek mondható továbbá a lakosság energia fogyasztása is (fűtő- és üzemanyagok, villamosáram), így a környezet szennyezése jórészt közvetlenül, de legalábbis közvetve otthonainkból eredeztethető.

Ha valaki az észrevehető jeleit keresné ennek a környezet-rombolásnak nem a házak között, vagy közvetlen közelükben kell keresnie. Az épületek lábazatánál halmozódó szemét jellemző volt az iparosodás kezdetén például Anglia városaiban, ipartelepein, viszont a modern *Homo* kicsit odébb viszi, és gondosan betakargatja. Például lakóhelyének üde határában.

Lássuk, hogyan jut idáig az egyszerű polgár, és néhány szót a szemléletváltás fontosságáról.

Azt elismeri -természetesen- mindenki, hogy a fejlődéssel lépést kell tartani. Meg kell venni a szükséges fogyasztási cikkek, és esetenként - vagy éppenséggel gyakran - a pillanatnyilag szükségteleneket is. A gond csak akkor kezdődik, amikor a fokozott igényekhez forrásokat, a megszerzett javak elhelyezéséhez üres szekrényt, és feleslegessé válásuk után méltó rejtékhelyet keresnénk. A szempontok közül az első kettő tiszta magánügy: ki, miből, mit vesz, és hol tartja, de a végső tisztán közügy: hol landolhat miután elhasználódott? Semmi esetre sem a határban, jó esetben a szeméttelenen. Ez a mai "modern" megoldás.

Mit tehetünk mégis, hogy nyugodtabb legyen a lekiismeretünk? Sokat segítene a környezeten, ha csak a szükséges javak megszerzését tartaná mindenki fontosnak, és anyagi lehetőségeit inkább a család szellemi gyarapodására fordítaná. Ezen a területen ugyanis kicsi a nyersanyag-szükséglet. Fel kellene fedezni újra az időtöltés, kikapcsolódás nemesebb módjait: a kirándulásokat, a huzamosabb, csevegésre alkalmas sétákat, a kevés eszközt igénylő sportágakat, esetleg a szórakoztató társas játékokat, mint a sakk, bridzs, ultimo stb. Ezekkel is levezethetjük fölös aktivitásunkat, legalább ideig-óráig megfelelkezhetünk a reklámoktól felajzott beszerzési vágyainkról: emberibb életet élhetünk.

Röviden csak néhány praktikus ötletet sorolnék, amelyek már szorosabban kötődnek a háztartáshoz, csökkenthetik annak környezetet terhelő hatását.

A tartós fogyasztási (műszaki) cikkek szakszerű használatával megelőzhető azok korai tönkremenetele, valóban tartósak lesznek. Ha azonban mégis elhasználódnak, semmiképpen sem kerülhetnek a háztartási szemétbe, mert káros anyagaikkal több köbméter komposztot szennyezhetnek. Az olyan cikkeknek, mint a hűtőszekrény, televízió, rádió,

mosógép stb. feleslegessé válásuk után az újrahasznosító telepeken van a helyük. Csak ott gondoskodhatnak az anyagok ártalmatlanításáról, és nagy részükből újra nyersanyag lesz. A felsorolt gépektől az időnként meghírdetett lomtalanításkor célszerű megszabadulni.

A háztartási munkáknál használt vegyi anyagok rendeltetésszerű és optimális mennyiségben való használatával tehetünk sokat a természet védelméért. Mosószerből javasolt a korszerűbbet vásárolni, mivel annak mosóereje fajlagosan nagyobb, és az adalékanyagok (lágyító, fehérítő) biológiailag lebomlanak. Ugyanez érvényes a mosogatószerre is. Festékekből ajánlott a környezetre kevésbé ártalmas oldószerrel (víz, alkoholok, észterek) forgalmazott termékeket vásárolni. Nem környezetbarát, ha túl sok hígítóval kezeljük felhordás előtt a festéket, mert az a légkörbe jutva a rettegett ózonlyukat tágtítja felettünk. Olomtartalmú korrózióvédő festék helyett alkalmazzunk inkább korszerűbbeket. A kozmetikai cikkek közül részesítsük előnyben a hajtógáz nélkül kiserelt termékeket (roll-üvegek, stifték).

A gyógyszereket csak a szükséges, receptre felírt mennyiségben szerezzük be. Ne tartalékoljunk, egyrészt mert veszélyes a lakásban mindig keresgélő gyermekekre, másrészt a nem szakszerű tárolás során a legtöbb gyógyszer veszít hatékonyságából. A feleslegessé vált patikaszerkeket összegyűjtve a gyógyszertárakban érdemes leadni, ahol gondoskodnak a szakszerű ártalmatlanításról. Kommunális hulladékban nincs helye a gyógyszernek!

A lemerült szárazelemeket sem szabad a háztartási szemétbe dobni! Községünkben nemsokára lehetőség nyílik az összegyűjtött elemek szelektív gyűjtésére.

A konyhai hulladékok mennyisége is jelentős, több ezer köbméterre tehető egy kisváros éves termelése ebből a szemétként kezelt, egyébként kiváló alapanyagból. Zöldséglevelek, ételmaradékok, csomagolópapír, gyümölcsök héja kiválóan komposztálható a kert egyik sarkában a kerti hulladékokkal, háziállatok trágyájával és egy réteg takaró földdel. Egy-két év alatt prima humusszá érik, és visszaforgatható a kertészetbe. Praktikus a komposztálás céljára lécekből egy 1x1 méteres keretet készíteni, mely könnyen szétszedhető. Ha kinézetre jól sikerül, még "díszére" is válhat a gondozott kertnek.

(Baska)

HIRDETÉS

GÁZKÉSZÜLÉKEK javítása és karbantartása.

Ujvári István
2083 Solymár,
Vasút u. 28.

PILISTEX

MINDENT EGY HELYEN!

Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelemék, egyéb méterárak, kellékek,

FESTÉKEK

napi és tartós élelmiszercikkek,
háztartási vegyiárak **NAGY VÁLASZTÉKBAN!**

SINGER varrógépek,

BURDA szabásminták!

Viszonteledóknak, készítőknak

nagykereskedelmi áron minden, ami textília!

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. • Tel.: 30-372 és 30-369.

*

PILISTEX

*

Már festék is!

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a **PILISTEX**

megnyitotta festék üzletét.

Iparosoknak nagykereskedelmi áron (-10 %) árusítunk.

Új Pilisvörösvár

közéleti folyóirat

Felelős szerkesztő és kiadó: Steckl Anna. - Szerkesztők: Váradi Mónika Mária, dr. Baska Ferenc, Gromon István, Krupp László, Szabó Ferenc. - Cím: 2085 Pilisvörösvár, Kálvária u. 8. - Fogadóóra: péntek 17-18 h. - Lapzártá: minden hónap 10-én. - Lapunk megvásárolható: Havas trafik, Kávéház, Büfé, Áprili cipőbolt, Krausz terménybolt, újságárus, Szam italbolt, Ludvig virágüzlet, orvosi rendelő, patika, Szmrek trafik, könyvtár, Szivek élelmiszerbolt, Margit minimarket, Pillér élelmiszerbolt, Eperjesi utcai vegyesbolt. Nyomás és kötés a NEOTIPP BT-ben készült

1025 Budapest, Vöröstorony lejtő 5. - Felelős vezető: dr. NASZÁLYI GÁBOR